

Щодо наказу Міністерства фінансів України від 18.06.2019 № 247 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 01 липня 1997 року № 141»

Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість була затверджена на виконання Закону України «Про податок на додану вартість» Міністерством фінансів України наказом від 01.07.1997 № 141 у зв'язку з наявними на той час законодавчими прогалинами, що потребували додаткового роз'яснення на рівні підзаконних актів.

На сьогодні порядок визначення податкових зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість, дати їх виникнення та інших операцій, пов'язаних зі справлянням податку на додану вартість, регулюються Податковим кодексом України. Зокрема, статті 187 та 198 містять норми щодо дати виникнення податкових зобов'язань та дати віднесення сум до податкового кредиту, щодо порядку нарахування податкових зобов'язань. Стаття 201 визначає випадки, у яких податкова накладна є підставою для нарахування сум податку, що належать до податкового кредиту, та перелік документів у разі її відсутності.

Водночас для відображення в бухгалтерському обліку таких господарських операцій підприємства використовують План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкцію про його застосування, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291.

Для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету призначено рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами», за кредитом якого відображаються нараховані платежі до бюджету, за дебетом – належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо.

На субрахунок 643 «Податкові зобов'язання» ведеться облік суми податку на додану вартість, визначену, виходячи із суми одержаних авансів (попередньої оплати) за готову продукцію, товари, інші матеріальні цінності та нематеріальні активи, роботи, послуги, що підлягають відвантаженню (виконанню).

На субрахунок 644 «Податковий кредит» ведеться облік суми податку на додану вартість, на яку підприємство набуло право зменшити податкове зобов'язання.

Субрахунок 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті» призначений для обліку коштів на рахунку у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, відкритому платнику податку в Казначействі, а також на інших спеціальних рахунках, відкритих у банку та/або органі Казначейства відповідно до законодавства, тощо.

Крім того, субрахунки до синтетичних рахунків вводяться підприємствами самостійно, виходячи з потреб управління, контролю, аналізу та звітності.

Інструкція про застосування Плану рахунків містить кореспонденцію рахунків для відображення в бухгалтерському обліку відповідних господарських операцій. Ураховуючи викладене, а також те, що Закон України «Про податок на додану вартість» втратив чинність із прийняттям Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI, необхідність регулювати питання бухгалтерського обліку податку на додану вартість у вигляді окремої Інструкції втратила свою актуальність.